

Evaluatiecommissie praktijkstage doet aanbevelingen

Minder essays, meer controles

Geen verplicht essay in het eerste en laatste semester van de stage, vrijstelling voor het eerste stagejaar voor studenten met vier jaar relevante werkervaring, en toelating tot het derde stagejaar na examen voor twee in plaats van drie hoofdvakken. Deze en andere aanbevelingen doet de commissie die de praktijkstage heeft geëvalueerd.

ADRIE BOXMEER

Voorzitter van de commissie is Ewout Michels, partner bij KPMG en lid van het KPMG-stagebestuur. "Onze doelstelling was dat we, ongeacht de nieuwe wetgeving, mogelijke versoepelingen wilden doorvoeren maar ook wilden blijven voldoen aan de kwaliteitseisen van het accountancyonderwijs. Daarin zijn we geslaagd." Een van de hete hangijzers is al sinds jaren het schrijven van essays. In totaal moeten er tijdens de drie jaar praktijkstage zes worden geschreven. Michels: "Wij willen dat terugbrengen tot vier. In het eerste halfjaar moet het essay komen te vervallen. Studenten hebben dan op hun stageplek doorgaans nog slechts werkzaamheden van algemene aard verricht. Dat levert vaak nog niet voldoende stof op voor het schrijven van een essay. In het derde jaar willen wij het essay ook schrappen. Dan moeten de studenten namelijk ook al een praktijkscriptie schrijven. Beide zaken handhaven levert een behoorlijke hoeveelheid werk op."

Meer controle-uren

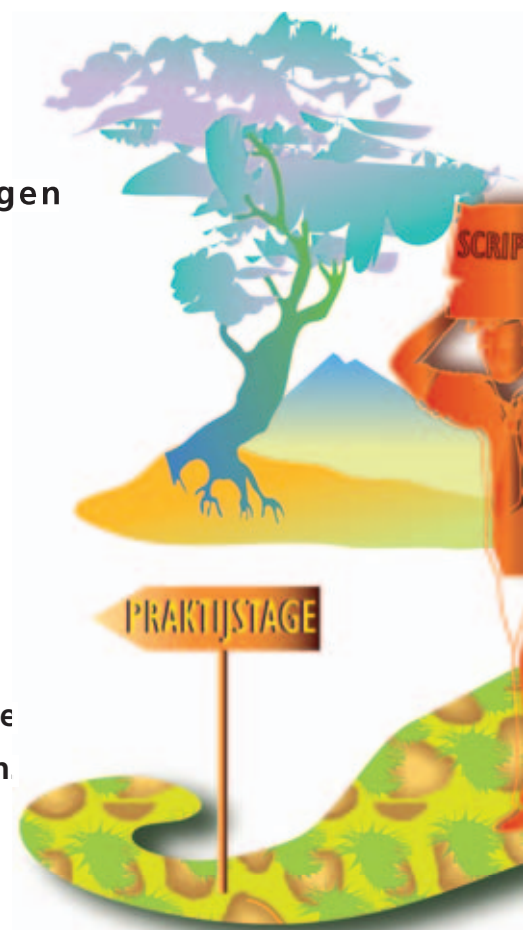
Niet alle onderdelen van de praktijkstage worden versoepeld. Zo wil de evaluatiecommissie het aantal uren dat daadwerkelijk aan controle-

werkzaamheden wordt besteed met de helft uitbreiden. Dat is nu nog duizend uur, maar dat moet vijftienhonderd uur worden.

Michels: "Hiermee willen wij onderstrepen hoe belangrijk de uitvoering van certificerende werkzaamheden is. Dit kan gevolgen hebben voor kleinere kantoren waar men wellicht niet zo gemakkelijk aan die vijftienhonderd-urenis kan voldoen. Dan kun je twee dingen doen. Ten eerste: bepalen dat deze kantoren geen stageplaatsen meer kunnen aanbieden. Dat lijkt me geen goede zaak. Of besluiten dat in zo'n geval de stage langer mag duren zodat studenten toch aan die vijftienhonderd uur komen."

Soepeler toelatingseisen

In de evaluatiecommissie zat ook een vertegenwoordiger van de Vereniging Accountancy Studenten (VAS), de studievereniging van NIVRA-Nyenrode. Oud-voorzitter Carel van Oldenbeek was niet degene die namens zijn vereniging in de commissie zat, maar is wel al enige jaren voorvechter van vermindering van de werkdruk voor de studenten. Hij is over het algemeen tevreden over het rapport van de evaluatiecommissie. "Ik ervaar het als positief

Carel van Oldenbeek (VAS):
'Het is goed als het aantal te schrijven essays afneemt. Maar waarom moet een stage via een essay of scriptie worden getoetst?'

dat het NIVRA de praktijkstage wilde evalueren. Met name de aanpassing van de toelatingseisen voor het eerste en derde jaar vind ik een goede zaak. Op dit moment kan de overgang naar het derde jaar een vertraging van wel een halfjaar oplopen als een student niet is geslaagd in de drie hoofdvakken. Als men in het vervolg voor twee in plaats van drie vakken moet zijn geslaagd om tot het derde jaar toegelaten te worden, kan dit probleem worden voorkomen."

'Braafste jongetje'

Van Oldenbeek vindt de verhoging van het aantal uren dat tijdens de stage aan controlewerkzaamheden moet worden besteed ook

ILLUSTRATIE: NADIA GONZÁLEZ

Ewout Michels (commissievoorzitter): 'Verdere versoepeling van de eisen rond essays en scriptie is maatschappelijk een verkeerd signaal.'

stage in Europees perspectief als zeer gedegen is te kenmerken. De commissie heeft dit nadrukkelijk bij haar meningsvorming betrokken. Maar een verdere versoepeling van de eisen rond essays en scriptie is maatschappelijk gezien op dit moment een verkeerd signaal. De schriftelijke vastlegging van de opgedane praktijkervaring is een nuttige ervaring voor het later zelfstandig uitoefenen van accountantswerkzaamheden."

Carel van Oldenbeek wil uiteraard op deze laatste opmerking van Michels reageren. "Er is maatschappelijk gezien geen twijfel over de vraag of het accountancyonderwijs toereikend is. De VAS vindt dan ook dat een stagiair in zijn dagelijkse werkzaamheden al voldoende nuttige ervaring opdoet. Wij blijven daarom voorstander van het volledig afschaffen van essays en practijkscriptie." ■

begrijpelijk. "Er moet echter wel een goede overgangsregeling komen voor studenten die nu al aan hun praktijkstage zijn begonnen. Het kan niet zo zijn dat die van de ene op de andere dag de eis voor het minimumaantal controle-uren met de helft zien toenemen." Ondanks de tevredenheid die overheerst, heeft de ex-VAS-voorzitter nog wel enkele wensen, met name ten aanzien van de essays en de scriptie. "Laat ik voorop stellen dat het goed is als het aantal te schrijven essays afneemt. Maar voor mij blijft onduidelijk waarom een stage via een essay of een scriptie moet worden getoetst. Je kunt ook een stagemester alle onderdelen waaraan de stagiair moet voldoen laten aftekenen. Dat gebeurt ook in de ons omringende landen. Nederland wil toch het braafste jongetje van de klas blijven. Dat is jammer. De VAS wil dat zeker nog onder de aandacht van het NIVRA-bestuur brengen als die zich over de aanbevelingen buigt."

Verkeerd signaal

Ewout Michels begrijpt de vergelijking die Van Oldenbeek maakt tussen Nederland en andere landen wel. "Ik erken dat de huidige praktijk-

De belangrijkste aanbevelingen:

- Geen essay meer in eerste en laatste semester van de praktijkstage
- Masterplan vervalt en introductie jaarplannen in plaats van semesterplannen
- Toelating tot het derde praktijkstagejaar na examen in twee hoofdvakken in plaats van drie
- Vrijstelling van eerste jaar praktijkstage bij vier jaar relevante werkervaring
- Overeenkomst met werkgever die stageplek aanbiedt in plaats van masterplan
- Handhaving practijkscriptie
- Uitbreiding mondeling examen van uur tot anderhalf uur
- Van praktijkstage moet minimaal de helft van het aantal uren (1500 tegen 1000 nu) aan controlewerkzaamheden worden besteed

De commissie stelt voor om de veranderingen per 1 september in te laten gaan. Het NIVRA-bestuur, dat opdracht gaf voor de evaluatie, neemt binnenkort een standpunt in over de aanbevelingen.

Aanleiding en samenstelling

Aanleiding voor de evaluatie was de toekomstige invoering van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) en de veranderingen in de nieuwe Achtste EG-richtlijn. Beide wetten stellen eisen aan het accountancyonderwijs, de examens en de praktijkervaring. Het NIVRA krijgt vrijwel alle bevoegdheden bij de invulling, uitvoering en het examineren van de praktijkstage. Het examenbureau zal verdwijnen. De commissie eindtermen accountantsopleiding en het NIVRA nemen de taken van het bureau over. In de evaluatiecommissie zaten vertegenwoordigers van het openbaar beroep (onder andere vanuit de SRA), interne accountants, overheids-accountants, het stagebureau van het NIVRA en de studievereniging van NIVRA-Nyenrode (VAS).